

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM
DORADZTWA ZAWODOWEGO
W XXI LICEUM
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM
Z ODDZIAŁAMI SPORTOWYMI
W GDAŃSKU**

Gdańsk, rok szkolny 2024/25

1. Podstawa prawna programu.

- Ustawa Prawo oświatowe z dn. 14.12.2016 r. (Dz. U z 2021 r. poz. 1082 ze zm.)
- Rozporządzenie MEN z dn. 12.02.2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 r. poz. 325 ze zm.).
- Rozporządzenie MEN z dn. 03.04.2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. 2019 poz. 639 ze zm.).
- Rozporządzenie MEN z dn. 09.08.2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1280)

2. Założenia programu:

1. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w szkole obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia i wyboru zawodu.
2. Program zawiera informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach uzyskania kwalifikacji zgodnych z potrzebami rynku pracy, a także predyspozycjami zawodowymi.
3. WSDZ jest częścią planu wychowawczo-profilaktycznego szkoły i jest włączony do Statutu szkoły. Adresatami projektu są uczniowie, ich rodzice, nauczyciele i instytucje wspomagające proces edukacyjno- doradczy.
4. Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że: wybór zawodu jest procesem rozwojowym i stanowiącym sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia; na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy; na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, poziom inteligencji, zainteresowania, zdolności), umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości i normy, czynniki emocjonalne, zdrowotne, rodzaj i poziom wykształcenia, wpływ rodziny , aktywność własna jednostki.
5. Preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się w toku życia człowieka; działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły.
6. WSDZ obejmuje pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami (Radą Pedagogiczną).
7. Wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, doradca i psycholog są zaangażowani w realizację WSDZ.
8. Szkolni sojusznicy: PPP nr 4, Gdańskie Centrum Talentów, Starter.

3. Cele ogólne programu ukierunkowane są na:

- samopoznanie;
- przyszłość;
- rynek pracy;

- przygotowanie młodzieży do podjęcia trafnych decyzji edukacyjno-zawodowych, wyboru uczelni wyższej, szkoły policealnej zgodnej z zainteresowaniami, uzdolnieniami i predyspozycjami oraz do roli pracownika na współczesnym rynku pracy;
- kształtowanie postaw kreatywnych we współczesnym świecie.

4. Cele szczegółowe zawarte w treściach programowych z zakresu doradztwa zawodowego:

1. Poznanie własnych zasobów.

- 1.1. Uczeń sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy,
- 1.2. ustala obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego.

2. Świat zawodów i rynek pracy.

- 2.1. Uczeń analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz drogach dojścia do nich w kontekście wyborów zawodowych,
- 2.2. analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym rynku pracy w kontekście wyborów zawodowych.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie.

- 3.1. Uczeń analizuje możliwości uzyskania i poszerzania kwalifikacji zawodowych w kontekście rozpoznanych własnych zasobów i wyborów zawodowych,
- 3.2. określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych.

- 4.1. ustala swoje cele, zadania, działania w kontekście planowania kariery,
- 4.2. dokonuje wyboru dalszej drogi edukacyjno – zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i celami na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji nt. rynku pracy i edukacji,
- 4.3. wskazuje korzyści wynikające z całościowego doradztwa kariery.

Powyższe treści programowe przewidziane są do realizacji w **całym cyklu kształcenia.**

5. Funkcjonowanie Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

1. W ramach pracy z nauczycielami (Radą Pedagogiczną) obejmuje:

- Utworzenie i zapewnienie ciągłości działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zgodnie ze Statutem Szkoły.
- Określenie priorytetów dotyczących orientacji i informacji zawodowej w ramach programu wychowawczego szkoły na każdy rok nauki.
- Realizację działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli pracownika.

2. W ramach pracy z rodzicami obejmuje:

- konsultacje służące wspomaganie rodziców w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych przez ich dzieci.
- Indywidualną pracę z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, emocjonalne, decyzyjne, intelektualne, rodzinne itp.

3. W ramach pracy z uczniami obejmuje:

- Poznawanie siebie, zawodów, udzielanie informacji edukacyjnej i zawodowej.
- Autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych.
- Analizę potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na rynku pracy.
- Indywidualną pracę z uczniami mającymi problemy z wyborem szkoły policealnej, kierunku studiów bądź zawodu.
- Pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego.
- Konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół i zawodów.

6. Przewidywane efekty działań w zakresie doradztwa zawodowego:

Uczniowie

Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:

- dokonać adekwatnej samooceny;
- rozpoznać swoje mocne i słabe strony,
- wymienić zdolności, zainteresowania i umiejętności;
- racjonalnie planować ścieżkę edukacyjno – zawodową w oparciu o własne zasoby i cele.

Rodzice

Rodzice po realizacji Programu:

- znają mocne i słabe strony swojego dziecka, jego zainteresowania,
- pomagają mądrze planować przyszłość edukacyjno-zawodową swojego dziecka;

Nauczyciele/Trenerzy

Nauczyciel/trener po realizacji Programu:

- zna zdolności i predyspozycje swoich uczniów (uzdolnienia, ograniczenia zdrowotne);
- zna zainteresowania uczniów i ich hobby;
- umie wskazać uczniom związki pomiędzy nauczonymi treściami a zastosowaniem ich w życiu i pracy zawodowej.

7. Działania kierowane do uczniów w ramach WSDZ:

- badanie /diagnoza/ zapotrzebowania na działania doradcze prowadzone w szkole,
- zajęcia służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania rozwoju i kariery zawodowej,

- zajęcia służące samopoznaniu i określeniu predyspozycji wyznaczających rozwój zawodowy i karierę zawodową, autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych,
- konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół wyższych i rynku pracy,
- zajęcia grupowe doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania,
- zajęcia lekcyjne w ramach przedmiotów, na których realizowane są treści z doradztwa zawodowego
- zajęcia warsztatowe służące rozwijaniu i doskonaleniu umiejętności autoprezentacji i rozmowy wstępnej /kwalifikacyjnej/ z pracodawcami,
- indywidualną pracę z uczniami, którzy mogą mieć problemy z wyborem dalszej drogi kształcenia (autotesty, rozmowy, itp.)
- pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego,
- przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych: np. egzamin,
- analizę potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na lokalnym i krajowym rynku pracy oraz poznawanie zawodów i ich specyfiki,
- udzielanie informacji edukacyjnej i zawodowej,
- udzielanie informacji dotyczącej wpływu rynku pracy na planowanie kariery, obejmujące: zapotrzebowanie na pracowników w różnych branżach w ostatnich latach, cechy dobrego pracownika oczekiwane przez pracodawców,
- kształtowanie umiejętności świadomego wyboru i poszukiwania pracy
gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej /o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych uczelni/ w postaci informatorów, programów multimedialnych, prasy,
- angażowanie uczniów w działania na rzecz promocji szkoły,

8. Metody i techniki pracy.

- Diagnoza zapotrzebowania na doradztwo zawodowe uczniów.
- Zajęcia służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwiające poznanie siebie i swoich predyspozycji zawodowych.
- Zajęcia doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania w grupie, radzenie sobie ze stresem, autoprezentacji.
- Udostępnianie informacji o szkołach i zawodach.
- Udzielanie indywidualnych porad uczniom.
- Udział w Salonie maturzystów i targach edukacyjnych organizowanych przez uczelnie wyższe.
- Spotkania z przedstawicielami szkół policealnych i wyższych.
- Techniki pracy:

zajęcia warsztatowe, scenariusze zajęć, metoda SWOT, burza mózgów, dyskusja dydaktyczna, gry i ćwiczenia grupowe, treningi sportowe, itp.

9. Realizatorzy WSDZ

Na realizację WSDZ składa się:

- ✓ Praca doradcy zawodowego koordynującego działania z zakresu doradztwa zawodowego.

- ✓ Praca nauczycieli, wychowawców, trenerów, psychologa, nauczyciela biblioteki, którzy w ramach współpracy, realizują treści z zakresu doradztwa zawodowego na lekcjach przedmiotowych, zajęciach sportowych oraz poprzez udział i współorganizowanie wycieczek do instytucji rynku pracy, na targi edukacyjne, organizowanie spotkań z przedstawicielami uczelni.

1. Koordynator doradztwa zawodowego:

- Systematycznie diagnozuje zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej.
- Gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia.
- Wskazuje osobom zainteresowanym (młodzieży, rodzicom, nauczycielom) źródła dodatkowej, rzetelnej informacji na temat:
 - rynku pracy,
 - trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia,
 - wykorzystania posiadanych uzdolnień i talentów w różnych obszarach świata pracy,
 - instytucji i organizacji wspierających funkcjonowanie osób niepełnosprawnych w życiu codziennym i zawodowym,
- Prowadzi grupowe zajęcia aktywizujące, wspierające uczniów w świadomym planowaniu kariery i podjęciu roli zawodowej poprzez przygotowanie ich do aktywnego poszukiwania pracy, prezentowania się na rynku pracy oraz wyposażenie ich w wiedzę na temat reguł i trendów rządzących rynkiem pracy.
- Kieruje w sprawach trudnych, do specjalistów: doradców zawodowych w poradni psychologiczno-pedagogicznej i urzędach pracy, lekarzy itp. .
- Wspiera rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych, udostępnia im informacje i materiały do pracy z uczniami itp.
- Współpracuje z Radą Pedagogiczną w zakresie:
 - tworzenia i zapewnienia ciągłości działań wewnątrzszkolnego systemu doradztwa, zgodnie ze statutem szkoły,
 - realizacji zadań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej.
- Współpracuje z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa: poradnią psychologiczno – pedagogiczną nr 4, nr 6, PUP, MCIZ, uczelniami wyższymi, Centrum Rozwoju Talentów.

2. Dyrektor:

- Zapewnia warunki do realizowania w szkole doradztwa zawodowego.
- Odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym.
- Wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa w szkole a instytucjami zewnętrznymi.

3. Wychowawcy:

- Określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów.

- Eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego.
- Włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego.
- Realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godz. wychowawczych.
- Współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno – zawodowej ich dzieci.
- Współpracują z psychologiem i innymi nauczycielami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

4. Nauczyciele przedmiotów, trenerzy sportowi:

- Określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów.
- Eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego.
- Współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania doradztwa zawodowego dla uczniów.
- Przygotowują uczniów do udziału w konkursach, zawodach sportowych,
- Współpracują z psychologiem szkolnym i innymi nauczycielami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

5. Nauczyciel – bibliotekarz:

- Gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego.

9. Sposoby realizacji działań doradczych.

Działania doradcze realizowane są w ramach:

- grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym, które są prowadzone przez doradcę zawodowego,
- lekcji wychowawczych,
- lekcji przedmiotowych,
- zastępstw na lekcjach przedmiotowych,
- wycieczek na targi edukacyjne i uczelnie wyższe.

10. Procedura ewaluacji wewnętrznej:

Ewaluacja ma na celu sprawdzenie, czy działania doradcze na terenie szkoły były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców oraz spełniły założenia Programu. Koordynator na podstawie informacji uzyskanych od uczniów, wychowawców i nauczycieli sporządzi sprawozdanie z planu działań i przedstawi je Dyrektorowi szkoły (Radzie Pedagogicznej) do zatwierdzenia i modyfikacji w przyszłym roku szkolnym.

Opracowała:

Alina Zabawska

we współpracy z liderami

zespołów przedmiotowych